

ΓΑΛΛΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΠΙΕΡ ΛΟΤΙ

Ο ΘΡΥΛΟΣ ΕΝΟΣ ΜΙΚΡΟΥ ΚΑΡΑΒΙΟΥ

Σε προάλλες, βλέποντας σε μιά ακρογιαλιά ένα μικρό παιδάκι ν' άμολιή μέσ' στη θάλασσα τὸ μικρὸ ξυλένο καραβάκι του πού τὸ εἶχε δεμένο μ' ἕνα σπάγγο, θυμήθηκα τὴν παράξενη ἱστορία πού άκουσα, κάποτε, ἀπ' τὸ στόμα ἑνὸς θαλασσίου, σ' ἕνα χωριὸ τῆς Βρεταννίας. "Αν εἴσαστε ἄνθρωποι πού δὲν συνήθιζτε νά κάνετε τὸ βράδυ, πρὶν πλαγιάσετε, τὸ σταυρὸ σας, ἂν εἴσατε φιλόσοφοι καὶ ἀστρονόμοι, καλύτερα εἶνε νά μὴ διαβάσετε καθόλου αὐτὴ τὴν ἱστορία.

Μέσ' στὴ μικρὴ τὴν ἐκκλησία τοῦ χωριοῦ, ἀνάμεσα στ' ἄλλα εἰκόματα, εἶχα δεῖ τότε ἕνα μικροῦλι καραβάκι, ἀπὸ κείνα πού παίζουν τὰ παιδιά. Ἦταν παλιό, πολὺ παλιό, τὸ ξύλο του ἔμοιαζε μὲ τὸ ζαρομένο δέντρο κάποιου γέροντος, κ' ὁ χωριότης πῆστευαν πὼς ἦταν διὰ αἰῶνων, τὸ λιγότερο. Ἦταν τὸ καράβι τοῦ θαύματος. Ὁ γέροντος θαλασσίου μού διηγήθηκε τὸ θρύλο του, ὅπως τὸν εἶχε ἀκουστὰ ἀπ' τὸν πατέρα του, πού κ' ἔκεινος πάλι τὸν εἶχε ἀκούσει ἀπ' τὸ δικὸ του τὸν πατέρα, γιὰτὶ ὁ θρύλος ἦταν πολὺ παλιός, καὶ μεταδιδόταν ἔτσι ἀπὸ γενεὰ σὲ γενεὰ. Ὁ θαλασσινὸς πού μού τὸν εἶπε, μού τὸν διηγήθηκε σὲ πρῶτο πρόσωπο, κ' ἔτσι, ἀκούγοντάς τον, εἶχα τὴν ἐντύπωση πὼς άκουγα τὸν ἴδιον τὸν θαλασσοπόρο, πού τὸν εἶχε κάποτε συμβεῖ ἡ παράξενη ἐκείνη ἱστορία, ἕναν καπετάνιο πού ζοῦσε στὴν ἐποχὴ Λουδοβίκου τοῦ ΙΔ'.

— Εἶχε τελειώσει ὁ καιρὸς τοῦ φαρμάκτου στὴν ἀνοικτὴ θάλασσα, μού διηγήθηκε ὁ θαλασσινός, καὶ γυροῦσαμε μ' ἕνα τὰ πανιά μας ἀνοικμένα. Στὸ καράβι μας, ἐκτὸς ἀπ' τὸ φορτίο, ἦμαστε, δλα-ἕλοι, ὀχτώ ψυχές. Ἡ θάλασσα ἦταν ἡσυχὴ κ' ὁ οὐρανὸς κατακάθαρος. Ἀκόμα λίγο καὶ θά φτάναμε. Ὅμως, ποτὲ δὲν πρέπει νά λὴν μεγάλο λόγο ὁ ἄνθρωπος. Σαφηνὰ, βαρεσιὰ χωριὰ σύννεφα κροσσάτουν ἀπ' τὸν οὐρανὸ. Ἄρχισαν ἀστραποβρόντα. Ἡ θάλασσα πῆρε ἕνα χροῖμα θειασί, ἔγινε χαλκοχρῶσινη. Ἄρχισαν ἀνεμὸς σπρώθηκε καὶ σφύριξε πάνω ἀπ' τὰ κεφάλια μας.

θὰ πάψη νά μ' ἀγαπάη, ὅπως μ' ἀγαπᾶει τώρα, καὶ πὼς θὰ ἐπιφέρει φοιχτὰ...

ΜΑΡΘΑ. — Καλὰ, καλὰ... Ἀλλὰ δὲν μπορῶ νά συνέλθω ἀκόμα.

ΛΟΥΙΖΑ. — Θάρρος, παιδί μου!... Σώσε με!... Σώσε τον, ἐσύ!... Ἀρθεῖ του τὴ ὑπὲρα του!... Μὴν τοῦ πῆς τὸ μυστικὸ μου! Σὲ ἱκετεύω... Ὅταν ἕνα παιδί χάσει τὴν πίστι του στὴ μητέρα του, δὲν μπορεῖ πλεὶ νά πιστέψῃ σὲ τίποτα... Ἀυτῆσου τον, λυπῆσου με! (Μπαίνει ἐξάφνου ὁ Ζάν).

ΖΑΝ, (κιντὰζοντας ἐκκλητικὸς τῆ Μάρθα). — Μάρθα!

ΛΟΥΙΖΑ. — Ἦρθε γιὰ νά μού πῆ κάτι πούλι σπουδαίον.

ΖΑΝ. — Μ' ἐπρόλαβες λοιπόν, Μάρθα... Δὲν ἐπερῶμενες νά πάω ἐγὼ πρῶτος νά σὲ ζητήσω ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου κ' ἦρθες νά μὲ ζητήσης ἐνὸς ἀπὸ τὴ μητέρα μου... Χά!... Χά!... Λοιπόν, μητέρα μου, τί λές; Δὲν εἶνε ἀξία γιὰ νά γίνῃ γυναικα μου καὶ κόρη σου;

ΜΑΡΘΑ. — Ζάν... Κύριε Ζάν!... Δὲν ἤρθα γι' αὐτὸ πού νομίζετε. Ἦρθα γιὰ νά πῶ στὴ μητέρα σας ὅτι, δὲν τολμοῦσα νά πῶ κατ' εὐθείαν σὲ σᾶς. Σκέφτηκα λογιώτερα...

ΖΑΝ, (συντριμμένος). — Μάρθα, παραμιλάς;...

ΜΑΡΘΑ. — Ὅχι, δὲν παραμιλάω! Ἐτσι πρέπει... Τοῦ κάκου ἡ μητέρα σας μὲ παρακάλεσε ν' ἀλλάξω γνώμη... Τελείωσε, τὸ ἀπαράσιμα... Δὲν θὰ πάω ἐοᾶς. Πρῶται νά σκεφθῶ γιὰ τὴν εὐτυχία τῶν γονέων μου. Αὐτοὶ προτιμοῦν νά πάω τὸν Ἀμερικάνο. Φτάνουν ὁ φωμαντισμοί... Πρῶται νά γίνουμε πῶ λογιζοὶ καὶ νά κιντὰζοῦμε νά ἐξασφαλίσουμε τὴν εὐτυχία μας...

ΖΑΝ. — Μάρθα... Δὲν πιστεύω στὰ λόγια σου.

ΜΑΡΘΑ. — Δὲν ἐγὼ νά πῶ τίποτα ἄλλο... Χαίρετε!

ΖΑΝ. — Μάρθα!... Ὀμνήσω τὴν ἀγάπη μας, τοὺς δοκούς μας!...

ΜΑΡΘΑ. — Τί νά γίνῃ... Ἦταν χωριστὸ νά μὴν πραγματοποιηθοῦν τὰ δεισιὰ μας... Μὴ λυπῶσαι τόσο γι' αὐτὸ. (Φεύγει).

ΖΑΝ, (πέφτοντας στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του). — Μητέρα μου! Ἄγια μου μητέρα! Μόνον ἐσύ ἦσουν μὰ πιστὴ, μὰ τέλεια γυναίκα σὲ ὅλη σου τὴ ζωὴ. Παρηγόρησέ με, ἐνθάδερνέ με, ἐσύ!... Βοήθησέ με νά ξεχάσω τὴν ἐπιώλαιη αὐτὴ γυναίκα, πού δὲν ἦταν ἀξία νά γίνῃ κόρη σου.

ΛΟΥΙΖΑ, (σφιγγόντας τὸν Ζάν στὴν ἀγκαλιὰ τῆς). — Ὑποκρινή, φτωχὸ μου παιδί!...

ΖΑΝ. — Ναι, θὰ κάνω ὑπακομὴ γιὰ σένα!... Δὲν θὰ πεθάνω, ἀφοῦ μού μένει ἐσύ...

(Καὶ οἱ δύο μαζύ, μητέρα καὶ γιός, ἀγκαλιασμένοι τρυφερά, ξεσπάζουν σὲ λυγμούς).

Πήγαινα νά φωνάζω: «Λοστρόμο! Τιμονέρη!» Ἀλλὰ μήτε καὶ γὰρ δὲν μποροῦσα ν' ἀκούσω τὸν ἦχο τῆς φωνῆς μου... Λὲς καὶ τὴν ἐκπνεῖ ἡ ἀπάντα τῆς τρικυμίας. Θεώρητα κώματα καθάλλοσαν τὸ καράβι μας, πηδούσαν γύρω στὸ κεφάλι μας, σ' ἔβαιναν ἀπ' τὴ μιάν ἄκρη καὶ σ' ἔβριχαν στὴν ἄλλη. Τρεῖς ἀπ' τοὺς συντρόφους μας — σκυλιὰ, θεριά, ψημίον, χροῖμα καὶ χροῖμα, μέσ' στὴ θάλασσα — εἶχαν πῆσει κίολας μέσα στὰ νερά. Ἐβλεπα τὸ χάρο μὲ τὰ μάτια μου. Ἐκαὶ τὸ σταυρὸ μου, εἶπα: «Παναγία Δέσποινα! Τὰ παιδιά μου!» — κ' ἔπεσα στὴ θάλασσα καὶ γὰρ! Μόλις πρῶτα. Τὸ καράβι λὲς πὼς περίμενε κ' αὐτὸ γιὰ νά βουλιάξῃ... Σάν νά κάρτηε ἡ θάλασσα στὰ δύο, μὲ τὸ μαχαίρι, κ' ἄμεσως τὸ κατάπτε! Τί χαλαρός Κυρίου! Τὰ κήματα, θαρρεῖς κ' ἦσαν πηχτὰ, ἀπὸ ἀτσάλι, ἀπὸ σίδηρο! Σοβοχίζαν τὰ κροτά! Μιὰ σὲ τῖναζαν ψιλά καὶ βροισκόσαν καθάλλα πάνω στὴν κορφή τους, στὴν ἀφροσμένη χεῖτή τους, μὰ ἄνοιγαν σὲ βάραθρα, ἀπὸ κάτω, καὶ σὲ βούλιαζαν... Ἡ ψυχὴ μὲ εἶχε ἀνεβεῖ στὰ δόντια μας! Δὲν ἄντεγα πλεὶ. Τὰ θαροῦσα ἕλα μιά μικροῦλι μπροστὰ μου. Ἐκλεισα τὰ μάτια. Σέρεις τί πᾶ νά πῆ νά κλείνης τὰ μάτια σου, βαρεσιὰ μολύβι, καὶ τίποτα νά μὴν περνᾷ στὸ μυαλό σου, καμμιά σκέψη, ἔξω ἀπὸ μιά, πού εἶνε κ' αὐτὴ σάν νά περνᾷ ἀπὸ κάποιον ἄλλον τὸ μυαλό, γιὰ λογαριασμό σου. Σκεπτόμουν: «Πάει! Πέθανα! Δὲν θά πάχω πλεὶ! Δὲν θά ξαναθῶ τὸν κόσμο! Παιδιά μου! Παιδιά μου!...» Καὶ τὴν ἴδια στιγμὴ σου μπαίνει ἡ πνευρὴ ἀρμύρα μέσ' στὸ σῶμα, μέσ' στ' αὐτιά, μέσ' στὴ μύτη, μέσ' στὰ μάτια! Τὰ μάτια! Γιὰ μιά στιγμὴ ἄνοιξαν: Καὶ θαρρεῖς πὼς ἀπὸ μέσα του χυμῆξε τ' ὄνειρο κ' ἔγινε ἀλήθεια, κ' ἔγινε ζωτανὴ πραγματικότητα... Ἐβλεπα μπροστὰ μου ἐκεῖνα πού βλέπουν τὰ κλειστὰ τὰ μάτια, μοναχὰ, τὴ στιγμὴ πού κοιμᾶσαι κ' ὄνειρεύεσαι! Ἐνα καράβι ἐσχίξε τὰ νερά, κ' ἔρχοταν, ὀρμα πλῆθος, καταπάνω μας! Καὶ γὰρ τόβλεπα κ' ἔκλαιγα, κ' ἔκλαιγα ἀπ' τὴ χαρὰ μου, κ' ἔλεγα σάν μικρὸ παιδί: «Καράβι καραβάκι μου! Ἐλα γρήγορα νά μᾶς σώσης!...» Κ' ἔπειτα, δὲν ἔξρω πὼς, ἔγινε τὸ θάμα: Ἐγὼ κ' οἱ σύντροφοί μου, ὅλοι μας, ἔνας-ἕνας, βρεθῆκαμε ἀπάνω σ' ἕκκεινο τὸ καράβι! Καὶ πῆναμε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, κ' ἀγκαλιαζόμεστε καὶ κλαίγαμε σκούζοντας: «Φωνάζε του, ἀδελφοῦλι μου, νά τ' ἀκούσω καὶ νά τὸ πιστέψω πὼς εἶν' ἀλήθεια! Ἀλήθεια, ζοῦμε!»... Ἦταν τὸ πὸ παράξενο καράβι τοῦ κόσμου τὸ καράβι ἐκεῖνο. Δίχως καπετάνιο, δίχως ναῦτες! Ποιὸς τὸ κυβερνοῦσε; Ποιὸς ἀγέρως ἰσάπρωγε; Πὼς φοῦζωσαν μοναχὰ τὰ πανιά του;... Στὸ λέω κ' ἀκόμ' ἀνατριχίζω. Περπατοῦσε μόνον, μοναχὸ του! Κ' ἂν σοῦ πῶ πὼς ἦταν δώδεκα μέτρα τὸ μήκος του, καὶ πὼς εἶχε φάρδος μολίς τρεῖς μέτρα, θὰ σοῦ πῶ πολλά... Πὼς χωρέσαμ' ἐκεῖ μέσα τόσο ἄνθρωποι; Κ' ὅπως χωροῦσαμε κ' ἦμαστ' εὐχαριστήματα, κ' ὅλο κλαίγαμε, κ' ὅλο τραγουδοῦσαμε: «Ἐγια μόλα ἐγὼ λέσα!» Καὶ πηγαίναμε, πάντα, πρῶτα-πλῆθος. Κ' ὅλο καὶ ζυγῶναμε στὰ βράχια τὰ νορμανδικὰ. Βλέπαμε κίολας νά προβάλλῃ τὴ στεριά... Καὶ ξαφνικὰ, σπρώθηκαν ἡ τρίζες μας: Τὸ καράβι μᾶς πῆγαμε ἴσα, καταπάνω σὲ κάτι ἔξωρες. Δεξιὰ μας ἦταν βράχια, κ' ἀριστερὰ μας βράχια, καί, μέσ' στὴ μέση μὲ θάλασσα τῶση-δὴ στενὴ, πού δὲν ἔβαζε κανένας στὸ μυαλό του πὼς ἦταν δυνατὸν νά τὴν περᾶσομε!

οῦσομε! Πὼς θὰ χωροῦσε τὸ καράβι νά περάσομε; Θὰ γινώμαστε κομμάτια! Μὲ μιά φωνὴ εἶπαμε τότε ὅλοι μας:

— Πάει, θὰ τσακιστοῦμε!

Καὶ μήτε βλέπαμε τιμόνι, γὰρ ἄδράζομε, καὶ ν' ἀλλάζομε γραμμὴ, μήτε βλέπαμε τὸν τρόπο, πού θὰ μποροῦσαμε νά τὸ σταματήσομε. Εἶχαμε μπει ἀνάμεσα στὰ βράχια καὶ κλείσαμε τὰ μάτια μας μὲ τὰ χέρια γιὰ νά μὴν τ' ἀντικρίζομε... Κ' ὅμως, οὔτ' ἕνα τράνταγμα δὲν νοιώσαμε, οὔτε καὶ καμμιά ἄλλη δυσκολία! Πὼς ἔγινε τὸ θαῦμα καὶ τὸ καράβι χώρεσε καὶ πέρασε; Στένεψε, στένεψε, ἔγινε τοσοδούλι, μὰ σταλιά, τόσο πού πέρταμε ὁ ἕνας πάνω στὸν ἄλλο — κ' ἄξαφνα, πάλι, ὅλοι μας, βρεθῆκαμε στὴ θάλασσα... Εἶχαμε ὅμως, ξεπεράσει τὴν κακοτοπιὰ. Εἶχαμε μπει πλεὶ μέσ' στὸ λιμάνι. Τὰ νερά τώρα ἦσαν ἡσυχὰ. Λίγο κολύμπι καὶ νά μας στὴ στεριά... Πῶσοις τότε γονατιστοί, καὶ σάν τρελλοὶ φιλοῦσαμε τὸ χῶμα! Κ' ὑπερα γυροῖσαμε καὶ κιντὰζομε στὴ θάλασσα: Λίγα μέτρα πῶ πέρα, σπ' ἀνοχτὰ, εἶδαμε τὸ καραβάκι πού μᾶς εἶχε φέρει — σοῦ λέω ἕνα καραβάκι τόσο-δὰ, ἀπὸ κείνα πού παίζουν τὰ παιδιά... Πὼς ἔγινε μὲ μᾶς ἔτσι μικρὸ; Κ' ἄξαφνα νοιώσαμε πὼς ἔγινε τὸ θαῦμα, Παναγία Δέσποινα, στὸ λέω κ' ἀκόμ' ἀνατριχίζω! Ἐτσι μικρὸ ἦταν τὸ καραβάκι, ἀπὸ μᾶς ἀρχῆς, ἕνα καραβάκι-παιχνιδάκι, πού τῶχε ξεσκαμένο ἐκεῖ στὴν ἀροθλασσιὰ κάποιου παιδί... Καὶ τὴν ὄρα πού ἐμεις χαροπαλεύαμε μεσοθαλασσίς, αὐτὸ μεγάλωσε κ' ἀνοίχτηκε κ' ἦθε ἴσα καὶ μᾶς περιμᾶνε! Δέσποινα Παναγία! Τί θαῦμα ἦταν ἐκεῖνο! Στὸ λέω, κ' ἀκόμ' ἀνατριχίζω...